

УДК 351.74:342.9(477)

М. Криштанович

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПОЛІЦІЇ І МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Проаналізовано основні напрямки державного управління діяльністю поліції у зарубіжних країнах. Висвітлено досвід розвитку поліцейської справи розвинутих країн світу і можливості його використання для удосконалення діяльності органів внутрішніх справ України.

Ключові слова: державне управління, форми і методи регулювання поліцейськими формуваннями, поліція зарубіжних країн, органи внутрішніх справ України.

У сучасних умовах процесу реформування діяльності органів внутрішніх справ (далі – ОВС) України особливого значення набуває використання досвіду державного управління поліцією зарубіжних країн. Серед науковців і практиків, які ґрунтовно займаються дослідженням питань діяльності зарубіжних правоохоронних органів, доцільно виділити: І. Антонова, І. Арістову, О. Бандурку, А. Губанова, В. Доненка, І. Зозулю, В. Заросила, Г. Ермоловича, С. Калюжного, О. Леженіну, Н. Матюхіну, С. Мельника, О. Проневич, П. Радченка, Є. Соломатіна, О. Харченко, М. Ходжича, А. Черкасова, Д. Шаляпіна. Водночас, віддаючи належне напрацюванням цих фахівців, необхідно зазначити, що у вітчизняній науці державного управління нині бракує досліджень, присвячених узагальненню державного управління діяльністю органів внутрішніх справ із використанням міжнародного досвіду. Це, значною мірою, визначає зростаючу актуальність досліджуваної проблеми. Мета статті – на підставі узагальнення міжнародного досвіду управління поліцією обґрунтувати можливість і доцільність його використання для ОВС України, що сприятиме підвищенню ефективності їх діяльності.

За своїм змістом державне управління органами поліції є об’єктивно необхідним різновидом діяльності, що складається із свідомого та цілеспрямованого впливу суб’єктів управління на систему поліцейських органів з метою підвищення ефективності їх функціонування, приведення їх у відповідність до об’єктивних закономірностей розвитку суспільства. В. Плішкін справедливо наголошує, що управління ОВС має розглядатися в двох аспектах. По-перше, мається на увазі управління цією системою як об’єктом з боку держави. По-друге, потрібно враховувати управління, яке здійснюється всередині системи, при якому об’єктами є співробітники, служби, підрозділи, органи, а суб’єктами – керівники та управляючі апарати, які діють на відповідних рівнях і складають у своїй сукупності управляючу підсистему всієї системи цих органів загалом і кожного зокрема [1].

Доцільно зазначити, що організаційні форми поліції і принципи державного управління її діяльністю зумовлені історичними, економічними, політичними, географічними та іншими особливостями кожної конкретної країни. На думку західних дослідників, сучасна модель управління діяльністю поліції повною мірою корелюється з різними формами державного устрою: унітарним, федеративним і конфедеративним [2]. На сьогодні за кордоном спостерігаються три моделі забезпечення внутрішньої безпеки –

це *централізована*, або (континентальна) модель з домінуючою роллю міністерства внутрішніх справ, директивним стилем управління й жорсткою вертикаллю підпорядкування низових ланок центральним органам; *децентралізована модель*, для якої характерна особливість – відсутність єдиного загальнонаціонального органу, множинність поліцейських сил загальнодержавного, регіонального та місцевого рівнів, переважне зосередження важелів управління поліцейськими силами в руках обласних (регіональних) органів державної влади та органів місцевого самоврядування, яка передбачає значну роль муніципальних органів влади в управлінні поліцією; *комбінована* (напівцентралізована) модель, особливістю якої є: наявність загальнонаціонального органу (міністерства), відповідального за забезпечення внутрішньої безпеки, координація діяльності розрізаних поліцейських служб; співіснування державних поліцейських служб загальнонаціонального (федерального) та регіонального (рівня штату, землі), а також державної та муніципальної поліції з пріоритетністю розвитку державної поліції [3].

Централізовану модель системи забезпечення внутрішньої безпеки використовують низка країн континентальної Європи. Саме тому її називають континентальною. Ця модель системи забезпечення внутрішньої безпеки функціонує у 2 видах. До першого з них належать держави, які забезпечують свою внутрішню безпеку тільки силами цивільної поліції: Швеція, Данія, Норвегія, Ірландія, Фінляндія. Для них характерним є невисокий рівень злочинності, відсутність серйозних політичних і соціальних конфліктів, тому вони не потребують спеціальних поліцейських формувань збройних сил.

До країн другого (основного) виду централізованої моделі належать держави з постійним використанням спеціальних поліцейських формувань – жандармерії: Франція, Іспанія, Італія, Португалія, Бельгія, Голландія, Люксембург. Для цих країн властива не тільки жорстка централізація діяльності правоохоронних органів, але й традиційне використання національної поліції та жандармерії [4]. Час, що минув після закінчення Другої світової війни, переконливо засвідчив, що основний вид централізованої моделі спроможний забезпечити непорушність політичного режиму в умовах економічної і політичної нестабільності, дає змогу державі динамічно розвиватися без значних деформацій національних демократичних інститутів і гарантує реальне здійснення прав и свобод громадян.

Класичним прикладом централізованого регулювання діяльності поліції є Франція. Відповідно до спеціального Закону від 09.06.1966 р., поліцейські сили країни були об'єднані в лавах національної поліції та керувалися генеральною дирекцією в складі МВС Франції. Поліцейська система Франції поділялась на адміністративну та судову. Завданнями адміністративної поліції (поліції чи жандармерії) було підтримання правопорядку, виявлення правопорушень, які посягають на громадський порядок. Завдання судової поліції полягали у документальному оформленні вчиненого правопорушення, збиранні відповідних доказів і розшуку правопорушників, які його вчинили. Поліція та жандармерія Франції складали протоколи на правопорушників, доставляли порушників до суду, який карав їх за скоєні правопорушення, видавали письмові приписи, обов'язкові для виконання особами, які порушували законодавство тощо.

Але суттєвим недоліком централізованої системи було те, що поліція переважно зосереджувалась на вирішенні загальнодержавних проблем і недостатньо враховувала інтереси окремих територіальних громад (комун). Задля подолання цієї проблеми з 1983 р. у Франції розпочався процес створення муніципальних поліцейських органів [5]. Реформи

початку 80-х рр. ХХ ст. внесли істотні зміни і до правового поля функціонування поліції. Це стосувалось, зокрема, запровадження нового інституту комісарів, який змінив традиційний для Франції інститут префектів. Загальний стан національної поліцейської системи Франції почав зазнавати суттєвих змін унаслідок, з одного боку, збільшення кількості муніципальних підрозділів, а з іншого – “руйнації централізованого корсету, що ускладнював еластичність служб” [6]. Розбудова сучасної структури поліцейської системи країни характеризується шляхом своєрідної централізації, коли безпосереднє керівництво поліцейською діяльністю здійснюється в межах особливих ланок міністерства – департаментів або дирекцій, яким безпосередньо підпорядковуються і всі галузеві служби.

В Іспанії поліцейські функції виконують: загальнодержавні – Національна поліція і цивільна гвардія, а місцеві – поліція автономій і муніципальна поліція [7]. Національна поліція діє на основі ст. 104 статті Конституції Іспанії. До її складу належить вищий поліцейський корпус, оперативна група Grupo espanol de operaciones. Цивільна гвардія є у структурі не тільки МВС, але й Міністерства оборони. Співробітники цивільної гвардії мають статус військових службовців, а їх компетенція поширюється на населенні пункти, розташовані у сільській місцевості. Фінансування муніципальної (місцевої) поліції здійснюється із місцевого бюджету і є прерогативою мера. Але, незалежно від можливості створення в автономних областях поліцейських служб у порядку, встановленому у відповідних статутах у межах конституційного закону, охорона громадського порядку належать виключно до ведення держави. Основні важелі загального керівництва іспанською поліцією зосереджені в руках уряду (фактично – його голови). Цікаво, що середньостатистичне число жителів із розрахунку на одного працівника поліції в Іспанії становить 205 осіб (найвищий показник у Європі) [8].

В Італії загальнополіцейські функції виконує державна поліція. Зокрема, корпус карабінерів забезпечує громадський порядок, розслідування злочинів, боротьбу з тероризмом, виконує функції військової поліції, а фінансова гвардія відповідає за виконання податкового законодавства та боротьбу з контрабандою. Муніципальна поліція відіграє значно меншу роль, до її функцій належить тільки здійснення контролю за дорожнім рухом і забезпечення виконання вимог нормативних актів місцевої влади [9].

У Фінляндії, як і у всіх скандинавських країнах, поліція функціонує у вигляді централізованого державного органу та підпорядкована міністру внутрішніх справ. Структура МВС Фінляндії характеризується наявністю низки департаментів: адміністративного, з муніципальних питань, регіонального розвитку, з надзвичайних ситуацій, у справах імміграції, прикордонної охорони і поліцейський департамент. Поліція, своєю чергою, ділиться за територіальною ознакою на загальнонаціональну, провінційну, місцеву [10].

На відміну від Фінляндії і Швеції, у Норвегії та Данії поліція підпорядкована Міністерству юстиції. У Данії функціонує досить ефективна та спрощена територіальна структура організації поліції, де визначальну роль у забезпеченні внутрішньої безпеки відіграють районні президії поліції. Важливо, що на рівні кожної адміністративної одиниці (району) функціонують місцеві комітети, які повинні сприяти подоланню проблем, що виникають у населення у контексті діяльності поліції [11].

На засадах централізації функціонує і поліція Греції. У 1984 р. державна та муніципальна поліцейські служби були об’єднані в єдину державну поліцейську систему, яка була підпорядкована міністру громадського порядку. До структури цього міністерства

належить Управління шефа державної поліції. Воно контролює та координує роботу 55 дирекцій поліції на території країни. Водночас під час процесу “одержавлення” поліції були збережені певні форми громадського контролю за діяльністю органів правопорядку. Так, у кожному районному центрі є комітети, які уповноважені здійснювати нагляд та контроль за поліцією. До їх складу належать представники місцевої адміністрації, директор місцевого органу поліції, суддя і представник органу місцевого самоврядування [12].

Доцільно зазначити, що централізована модель управління поліцією тривалий час зберігалась у багатьох постсоціалістичних державах Центральної та Східної Європи, зокрема й Росії [13]. Це було зумовлено традиціями організації охорони правопорядку. Міліція у цих країнах функціонувала у складі міністерств внутрішніх справ. Управління міліцією зазвичай будувалось на засадах жорсткого підпорядкування центральним органам підрозділів регіонального (обласного) та місцевого рівнів. Практика створення комунальних (муніципальних) служб міліції була поширена недостатньо. Про це свідчить, зокрема, досвід державного управління поліцією у Словенії. Відповідно до Закону “Про поліцію” Словенії від 18.07.1998 р., всі поліцейські служби країни були підпорядковані Міністерству внутрішніх справ, уповноваженому на вирішення організаційних, кадрових і фінансових питань функціонування органів поліції, а також на координацію взаємодії її підрозділів із іншими органами державної влади [14].

На сьогодні багато країн Центральної та Східної Європи стають на шлях децентралізації поліцейської діяльності. Але у країнах колишньої Югославії децентралізація є різною. Наприклад, у Хорватії вона є частковою, з високим ступенем централізованого управління в оперативних питаннях, у Боснії та Герцеговині – висока, але відображає регіональність підрозділів, у Македонії з 2001 р. ступінь децентралізації дуже високий, а в Чорногорії – низький; децентралізація поліції у Сербії є обмеженою, а в Словенії – частковою. Частково децентралізація поліцейської діяльності здійснена в таких країнах, як Болгарія, Чехія, Румунія. Низьким рівнем децентралізації характеризуються організаційні структури поліцейських систем у Угорщині та Польщі [15].

Децентралізована модель охорони правопорядку функціонує у країнах із розвинутою демократією (Швейцарія, США, Канада). У сучасній Європі модель децентралізованої поліції, організованої на принципах самоврядування, зберігається лише у Швейцарії. Тут відсутній централізований та монолітний корпус державної поліції, чисельність органів правопорядку і принципи їх функціонування визначають окремі місцеві (кантональні) органи влади. Усього в Швейцарії нараховується 26 кантональних корпусів поліції та понад 100 підрозділів поліції в громадах [16]. Незважаючи на цю граничну децентралізацію, у країні діють чіткі форми взаємовідносин і правила регіонального співробітництва у сфері правопорядку, розроблені конфедерацією кантональних комендантів поліції Швейцарії та об’єднанням шефів міської поліції.

Унікальний досвід децентралізації поліцейської діяльності нагромаджений у Сполучених Штатах Америки. У поліцейській системі США на сьогодні нараховується майже 40 тис. поліцейських формувань різних рівнів (федеральних, штатів, графств, округів, муніципалітетів). На федеральному рівні нараховується приблизно 60 поліцейських служб різного відомчого підпорядкування, що діють на підставі федерального законодавства та уповноважені виконувати поліцейські функції на території всієї країни. Доцільно зазначити, що до системи правоохоронних органів належать не тільки поліцейські відомства, але й інші, функції яких у сфері боротьби з організованою злочинністю полягають у зборі доказів стосовно конкретних підозрюваних

осіб у рамках проведених розслідувань, їх затримання і проведення деяких інших достатньо обмежених дій [17]. Законодавча автономія штатів США відносно Федерації призвела до значної децентралізації поліцейської системи країни і поліцейські структури штатів вважаються незалежними від федеральної поліції. Теоретично федеральна поліція взагалі не має права втручатись у компетенцію місцевих поліцейських сил, і якщо таке втручання здійснюється, то лише в обмежених масштабах.

У всіх штатах США, крім Аляски, функціонує поліція округів – шерифська поліція. Більшість конституцій штатів визначають шерифа як головного правоохоронного офіцера в окрузі. Ця посада обирається безпосередньо місцевим населенням на термін 2 – 4 роки (тільки у 10 округах шерифів призначають). Саме це визначає їх залежність у відносинах із муніципалітетом. Загалом шерифи є дієвою силою у реалізації правоохоронної функції на місцях, ними обслуговується близько 1/5 населення США. Цей інститут визнається кращим зразком організації поліцейського апарату на місцях, унікальним засобом охорони правопорядку, що склався у США сторіччями, з усталеними традиціями [18].

Найчисельнішим загоном фахівців, які забезпечують законність, є працівники муніципальних правоохоронних органів. Найбільші муніципальні органи нараховують десятки тисяч працівників. Керівники муніципальної поліції, зазвичай, затверджуються на посаду мером або обираються міськими радами. Практично половина поліцейських департаментів муніципалітетів обслуговують міста з населенням приблизно 100 тис. мешканців [19]. Окрім цього, окремі штати надають статус “спеціальної поліції” приватній поліції, юрисдикція якої, як правило, обмежується територією магазину, підприємства, університетського містечка тощо. Доцільно зазначити, що поглибленню децентралізації американської поліцейської системи значною мірою сприяло утвердження в 90-х рр. XX ст. концепції “Community Policing”, яка передбачала тісну співпрацю поліції з територіальними громадами, посилення сервісної функції поліції, пріоритетне орієнтування на задоволення потреб “клієнта” (населення) [20].

Особливістю поліцейської системи Канади є те, що вона поділяється на федеральну, провінційну та муніципальну. У своїй діяльності кожна з цих інституцій керується спеціальним Статутом про поліцію Канади, Кримінальним кодексом Канади, законами провінцій і муніципальними законами [21]. На території Канади діє майже 800 поліцейських формувань та департаментів. Федеральна поліцейська служба – це Королівська канадська кінна поліція, створена федеральним урядом. Вона забезпечує застосування федеральних законів на всій території Канади. Управління працівниками Королівської канадської кінної поліції здійснює охорону правопорядку як на федеральному, так і на провінційному рівні, що є компетенцією лише федерального уряду. Провінційні поліцейські служби (самостійно або у співпраці з Королівською канадською кінною поліцією) патрулюють головні траси провінції, виконують поліцейські функції в сільській місцевості і невеликих містах. Найчисельнішими є підрозділи муніципальної поліції, які розслідують найбільшу кількість злочинів. Всі поліцейські підрозділи є підконтрольними цивільній владі. Представницькими органами влади на місцях є поліцейські ради (комісари), а в провінції – генеральний прокурор [22].

Комбінована (інтегрована) модель управління поліцією характерна для Великобританії, ФРН, Японії, Нідерландів, де поєднуються ознаки двох вищезгаданих моделей. Зокрема, у Великобританії поліцейська система ґрунтується на поєднанні повноважень держави й органів місцевого самоврядування у сфері правопорядку. Систему підрозділів поліції в Англії та Уельсі утворюють незалежні формування провінційних сил

поліції, столична поліція (складовою частиною її є Новий Скотленд-Ярд), самостійна поліція лондонського Сіті, у Шотландії – об'єднання поліцейських загонів та окремі підрозділи поліції міст [23]. Міністр внутрішніх справ Великобританії не здійснює безпосереднє керівництво поліцією графств (місцевою поліцією). За Законом від 1964 р., він зобов'язаний наглядати за роботою управлінь місцевих поліцейських органів, має право звільняти шефів-констеблів, які очолюють територіальні поліцейські управління і не відповідають займаним посадам. Нині у Великобританії функціонують 50 поліцейських формацій Великобританії (в Англії – 43, у Шотландії – 6, у Північній Ірландії – 1), які мають місцевий спрямування та обмежену територіальну юрисдикцію. Також систему управління охороною правопорядку доповнюють незалежні спеціальні поліцейські організації (транспортна поліція, поліція відомства з питань атомної енергетики, військова поліція) [24].

Сучасна поліцейська система ФРН ґрунтується на гармонійному поєднанні елементів централізації та децентралізації, що зумовлено специфікою конституційного ладу. У країні паралельно функціонують органи федеральної поліції та поліцейські служби окремих федеральних земель. До органів загальнофедеральної служби належать: Федеральне відомство кримінальної поліції, федеральна поліція (колишня Федеральна прикордонна поліція), поліцейське відомство з охорони бундестагу. Федеральні поліцейські відомства, за винятком поліції бундестагу, підпорядковані міністру внутрішніх справ Німеччини. Поряд із органами федеральної поліції кожна земля має власну поліцейську систему. За обсягом повноважень поліція земель поділяється на: державну (земельну) окружну, повітову і міську (муніципальну). Поліція земель також підпорядкована Міністерству внутрішніх справ, за винятком міської (муніципальної) поліції, що перебуває у віданні органів міського самоврядування і утримується з міського бюджету [25]. У країні відсутні єдині стандарти організації діяльності поліції земель, що зумовлено традиціями організаційно-правового регулювання, особливостями політики у сфері забезпечення охорони правопорядку, фінансовими можливостями.

Заслугує на увагу досвід організації діяльності поліції в Японії. Доцільно зазначити, що до поразки у Другій світовій війні в країні існувала жорстко централізована система, однак у перші повоєнні роки тут розпочався стрімкий процес децентралізації управління різними галузями суспільного життя. У 1948 р. парламент Японії ухвалив новий закон про поліцію, чим започаткував докорінне реформування поліцейської системи на засадах децентралізації, внаслідок чого, паралельно з державними поліцейськими органами центрального та регіонального рівнів, було додатково створено дві нові поліцейські служби: міську поліцію та сільську поліцію. Основною ланкою поліційної системи в країні є патрульна служба, яка становить приблизно 40% від загальної чисельності всього особового складу японської поліції [26].

Цікавим є досвід Нідерландів. На початок 50-х рр. ХХ ст. у країні було забезпечено умови для співіснування державної поліції та муніципальної поліції. Підрозділи державної поліції відігравали допоміжну роль у системі охорони громадського порядку. Вони підпорядковувалися міністру юстиції, а з питань охорони громадського порядку – вимогам органів місцевого самоврядування. Муніципальна поліція діяла не в усіх містах. У кожному конкретному випадку питання вирішувалось за підсумками переговорів мера з міністром внутрішніх справ. Якщо ж у муніципальній поліцейській дільниці створювався відділ карного розшуку, то необхідним було додаткове погодження цього питання з міністром юстиції тощо. Докорінне реформування поліції Нідерландів завершилося в 1994 р., унаслідок чого муніципальну та державну поліцію було об'єднано

в єдиний інтегрований інститут. Поліція країни відтоді складається з 25 регіональних корпусів, розділених на округи [27].

Без сумніву, вивчення досвіду державного управління поліцією зарубіжних країн має не тільки теоретичне, але й практичне значення в аспекті впровадження в діяльність ОВС України сучасних форм і методів правоохоронної діяльності. Але навряд чи можна погодитися з думкою І. Зозулі, що за основу побудови ОВС України (і, відповідно, міністерства загалом) треба взяти континентально-європейську модель поліцейської організації, властиву романо-германській правовій сім'ї [28]. Українська модель реформування ОВС має враховувати, насамперед, національні особливості і запозичати із зарубіжного досвіду найефективніші важелі управлінської діяльності, спрямовані на вдосконалення функціонування поліцейських інститутів.

Література

1. Плішкін В. Теорія управління органами внутрішніх справ [Текст] : підручник / В. Плішкін. — К. : Національна академія внутрішніх справ України, 1999. — С. 21.
2. The World Book encyclopedia [Text]. — Chicago etc. : World Book, 1994. — Vol. 15. — P. 620—626.
3. Проневич О. С. Моделі управління поліцією: аналіз зарубіжного досвіду / О. С. Проневич // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності [Текст]. — 2009. — № 1. — С. 148.
4. Губанов А. В. Полиция зарубежных стран. Организационно-правовые основы, стратегия и тактика деятельности [Текст] / А. В. Губанов. — М. : МАЭП, 1999. — 288 с.
5. Герасимов А. П. Местное самоуправление и местная полиция во Франции [Текст] / А. П. Герасимов. — М. : Акад. МВД РФ, 1992. — 126 с.
6. Centralizacja a decentralizacja // Gazeta policyjna [Text]. — 2003. — № 48.
7. Julio de Anton. Historia de la Policia Espanola [Text] / de Anton Julio. — Madrid : Literatura Espanola, 2000. — 178 p.
8. Бандурка О. М. Управління в органах внутрішніх справ України [Текст] : підручник / Бандурка О. М. — Х. : ун-т внутр. справ, 1998. — С. 453—461.
9. Касаткина А. А. Особенности функционирования полицейского механизма Итальянской Республики / А. А. Касаткина // Полицейская деятельность [Текст]. — 2012. — № 3. — С. 53—57.
10. Полиция Финляндии [Электронный ресурс]. — Режим доступа : www.osce.polis.
11. Калюжный С. М. Правоохранительная деятельность в зарубежных странах [Текст] / С. М. Калюжный. — М. : ИНИОН, 1991. — 345 с.
12. Наумов А. М. Полиция зарубежных стран [Текст] / А. М. Наумов. — М. : Луч, 1993. — 294 с.
13. Уільдрікс Н. Діяльність поліції в посткомуністичних суспільствах [Текст] / Н. Уільдрікс, П. Ван Реєнен ; пер. з англ. — К. : Атіка, 2006. — 248 с.
14. Пагон М. Суцність поліцейської реформи в Словенії / М. Пагон // Реформирование полиции в странах Центральной и Восточной Европы: процесс и прогресс [Текст]. — К. : Задруга, 2005. — С. 98—100.
15. Реформирование полиции в странах Центральной и Восточной Европы: процесс и прогресс [Текст] / П. Абрахам, Д. Бакрач, А. Бек [и др.] ; под ред. М. Капарини, О. Маренина. — К. : Задруга, 2005. — С. 280—284.

16. Організація діяльності поліції зарубіжних країн [Текст] : навч. посіб. / [Зарасило В. О., Басс В. О., Курилін І. Р. та ін.]. — К. : Акад. управління МВС, 2007. — 250 с.
17. Верченко Л. С. Система та компетенція правоохоронних органів США, які протидіють злочинності / Л. С. Верченко // Право і суспільство [Текст]. — 2009. — № 5. — С. 145.
18. Кикоть-Глуходедова Т. В. История возникновения, становления и развития полицейской системы США / Т. В. Кикоть-Глуходедова // Полицейская деятельность [Текст]. — 2011. — № 6. — С. 62—72.
19. Шалягин Д. В. Комунальная служба местной полиции США / Д. В. Шалягин // Право и жизнь [Текст]. — 1996. — № 9. — С. 165.
20. Funk A. Community Policing in den USA / A. Funk // Burgerrechte&Polizei. Heft 64 [Text]. — 1999. — № 3. — P. 16.
21. Сергеев А. В. Муніципальна, провінційна та федеральна поліція Канади: компетенція та співвідношення / А. В. Сергеев // Актуальні проблеми державного управління [Текст]. — 2003. — № 1 (15). — С. 133—138.
22. Walker S. A critical history of police reform [Text] / Samuel Walker. — Toronto: Lexington books, 1977. — 382 p.
23. Police Force, police service. Care and control in Britain [Text] / ed. by M. Stephens and S. Becker. — London : Blackstone, 1994. — P. 107.
24. Матюхіна Н. П. Поліція Великобританії: сучасні тенденції розвитку та управління [Текст] : монографія / Матюхіна Н. П. ; [за ред. О.М. Бандурки]. — Х. : Консум, 2001. — 131 с.
25. Коненко С. Я. Реорганізація системи МВС України на сучасному етапі державотворення (із досвіду реорганізації поліції Німеччини) [Текст] / С. Я. Коненко. — К. : Знання України, 2006. — 44 с.
26. Организационно-управленческая деятельность в Японской полиции // Организация и деятельность органов внутренних дел зарубежных стран [Текст]. — 1976. — Вып. 2. — С. 6—12.
27. Проневич О. С. Моделі управління поліцією: аналіз зарубіжного досвіду / О. С. Проневич // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності [Текст]. — 2009. — № 1. — С. 166.
28. Зозуля І. В. Європейська модель поліції (міліції) як мета досягання у реформуванні ОВС України: доктринальний підхід / І. В. Зозуля // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика) [Текст]. — 2008. — № 19. — С. 177—189.

M. Kryshtanovych

FOREIGN EXPERIENCE OF PUBLIC ADMINISTERED POLICE ACTIVITIES AND THE POSSIBILITY OF ITS IMPLEMENTATION IN UKRAINE

The main areas of public administered police activities in foreign countries are analyzed. The experience of the police case of developed countries and the possibility of its use for the improvement of the internal affairs of Ukraine are highlighted.

Key words: public administration forms and methods of police forces control, police of foreign countries, the Internal Affairs of Ukraine.